

soudy přehlédly, že dávka proti žalovaným nebyla vyměřena. Neboť citované nařízení týká se promlčení dávky z přírůstku hodnoty jen proti vyměřujícímu úřadu. V projednaném sporu však nejde o nárok zemského inspektorátu na zaplacení dávky proti osobám poplatkem povinným, nýbrž o nárok žalobkyně proti žalovaným, který se zakládá na úmluvě mezi stranami ve smyslu § 1404 obč. zák. Dotyčný závazek žalovaných podléhá proto podle § 1378 obč. zák. třiceti letému promlčení, které doposud nenastalo. Odvolací soud, vyhověv žalobnímu nároku, věc po právní stránce správně posoudil.

Čís. 9396.

Vzejde-li dovolací důvod neúplnosti řízení (§ 503 čís. 2 c. ř. s.) teprve výrokem odvolacího soudu, lze tento důvod v dovolání uplatnit, ač nebyl uplatněn v odvolání.

Otázku, zda bylo v žalobě náležitě pokračováno (§ 1497 obč. zák.), lze řešit jen případ k případu, hledíc k tomu, zda žalobce jevil trvalý nezájem o náležitý postup sporného řízení.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1929, Rv I 533/29.)

Žalobce, lékař, podal dne 31. března 1928 posledního dne promlčecí lhůty podle § 1486 čís. 6 obč. zák. a § 1 zák. ze dne 26. března 1925 čís. 47 sb. z. a n. žalobu o zaplacení své již před 1. dubnem 1925 dospělé pohledávky za léčení žalovaného a jeho manželky a označil žalovaného v rubru žaloby křestním jménem »Bohumil«, v obsahu žaloby však křestním jménem »Bohuslav«. Jinak byla adresa žalovaného na rubru žaloby správná. Doručení žaloby pod křestním jménem »Bohumil« nemohlo býti provedeno, na což byl právní zástupce žalobcův při prvním roku dne 16. dubna 1929 upozorněn s vyzváním, by udal do jednoho měsíce správnou adresu žalovaného. Ačkoli tato lhůta uplynula již 16. května 1929, oznámil žalobce teprve podáním došlým k soudu dne 9. června 1929, tedy po 23 dnech po lhůtě, že správné křestní jméno žalovaného jest Bohuslav a že tento skutečně bydlí pod udanou adresou. Po té byla žaloba bez závady doručena, ale byla prvním soudem po ústním jednání k námitce žalovaného zamítnuta z důvodu promlčení. První soud vycházel z úvahy, že žaloba podaná dne 31. března 1929 nesměřovala proti osobě, jež měla býti podle jména správně žalována, a že teprve podáním ze dne 9. června 1929 byl označen pravý žalovaný, ale že se to stalo až po promlčecí lhůtě. Tomuto názoru odporoval žalobce v odvolání jen z důvodu nesprávného právního posouzení věci. Odvolací soud uznal sice tento důvod za oprávněný, uváděje, že i žaloba původního znění směřovala proti témuž žalovanému, ale přes to ve věci nevyhověl odvolání, vycházeje z názoru, že žalobce nepokračoval řádně v řízení, takže promlčení nebylo podle § 1497 obč. zák. přerušeno. V dovolání uplatňoval žalobce jednak vadu odvolacího řízení (§ 503 čís. 2 c. ř. s.), protože odvolací soud nezjistil, zda tu nebyly vážné překážky při pátrání po správném jménu žalova-

ného, jednak nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), protože celkem nepatrné překročení lhůty neopravňuje k úsudku, že žalobce ztratil zájem na sporu a že tedy nastal případ § 1497 obč. zák.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Po stránce formální jest podotknouti, že žalobce byl oprávněn uplatniti v dovolání i důvod neúplnosti odvolacího řízení, jež v odvolání uplatniti nemohl, protože mu tento důvod vzešel teprve výrokem odvolacího soudu, jenž vycházel z jiného právního názoru než první soud, a ježto dovolatel tvrdí, že pro právní názor odvolacího soudu chyběl dostatečně zjištěný skutkový podklad. Ale s tímto dovolacím důvodem netřeba se dále obírat, protože nutno přisvědčiti dovolateli, že odvolací soud neposoudil věc po právní stránce správně. Podle § 1497 obč. zák. přerušuje se sice promlčení podáním žaloby (jde tu o t. zv. materiálně-právní účinek podané žaloby), ale jen pod podmínkou, že bude v řízení náležitě pokračováno; neděje-li se tak, má se promlčení pokládati za nepřerušené. Zákon neustanovil nic bližšího o tom, kdy pokračování není »náležité«. Nutno se tedy při výkladu jeho slov: »a v žalobě se náležitě pokračuje« uchýliti k výkladu logickému (§ 6 obč. zák.). Účelem zákona bylo zameziti, by prostým podáním žaloby byl nárok z promlčení vůbec vyňat, třebaže by se žalobce o další náležitý postup sporu nestaral. S druhé strany však nutno podržeti na mysli, že postup sporného řízení jest upraven předpisy práva formálního, kdežto ztráta nároku promlčením jest upravena předpisy práva hmotného. Nelze za to míti, že hmotné právo ohrožuje jsoucnost nároku i tam, kde procesní právo s odkladem řízení nepříznivé následky nespojuje. Proto by neodpovídalo úmyslu zákonodárce, kdyby již každé dočasné zdržení procesního řízení, jehož příčina by byla na straně žalobcově, mělo v zápětí hmotněprávní pozbytí nároku, ač byl včasně uplatněn. V dočasném zdržení řízení nelze o sobě ještě shledati »nenáležitost«. Jest tedy věcí soudu, by podle poměrů případu uvážil, zda promeškání procesního úkonu nebo dočasná nečinnost žalobcova byla toho rázu, že poukazuje na trvalý nezájem žalobcův o náležitý postup sporného řízení. Z těchto důvodů nelze dáti povšechně platnou odpověď na otázku, jak dlouho musí trvati a jakého rázu musí býti nečinnost žalobcova, by byl odůvodněn právní závěr, že nebylo v řízení náležitě pokračováno, a že v důsledku toho neplatí promlčení za přerušené. V souzeném případě žalobce sice nedostál měsíční lhůtě soudem mu určené a lze také důvodně za to míti, že mohl včasně zjistiti, zda se žalovaný jmenuje Bohumil, či Bohuslav, a že zejména to mohl včasně zjistiti dotazem u policejního úřadu, na nějž se odvolává také ve svém podání ze dne 9. června 1929. Ale tyto okolnosti neodůvodňují ještě závěr, že žalobce nepostupoval ve sporu »náležitě« po rozumu § 1497 obč. zák. Soudem určená lhůta tu vůbec neměla význam, protože nešlo o lhůtu uvedenou v § 85 druhý odstavec

c. ř. s. Pro podání žaloby, o niž tu jde, nebylo lhůty. Byla podána před uplynutím promlčecí lhůty jen k vůli přetržení promlčení podle hmotně-právního předpisu § 1497 obč. zák., nikoli k zachování nějaké pro žalobu určené lhůty. Průtah 23 dní po lhůtě nemůže rovněž odůvodnit závěr, že žalobce nejevil zájem o pokračování ve sporu. Toto krátké zdržení sporu jest pokládati za nezávažné pro hmotné právo. Za tohoto stavu věci netřeba se obíratí s otázkou v dovolání rozbíranou, jak by tomu bylo ve případě klidu řízení podle § 168 c. ř. s.

Čís. 9397.

Další propachtování hospodářského statku, jenž byl již po léta v pachtu, jest o sobě úkonem řádné správy. Pro rozhodnutí otázky, zda přes to v konkrétním případě jde o důležitou změnu, která jest navrhována k lepšímu užívání hlavního kmene, záleží také na délce pachtovní doby v místě obvyklé, což jest po případě otázkou znaleckého důkazu.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1929, R II 378/29.)

Dva spoluvlastníci nemovitého statku se $\frac{2}{3}$ vlastnických podílů žádali, by soud udělil (v nesporném řízení) povolení k propachtování statku dosavadnímu pachtýři na tři roky podle předloženého nástinu pachtovní smlouvy, protože třetí spoluvlastník s $\frac{1}{3}$ podílu tomuto správnímu opatření odporuje. Soud první stolice návrh odmítl. Rekursní soud zrušil usnesení prvního soudu a nařídil mu, by dále jednal a znovu rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Navrhovatelé žádají, by soud rozhodl podle § 835 obč. zák. o správním opatření sporném mezi spoluvlastníky. Žadatelé tvrdí, že jde o důležitou změnu podle § 834 obč. zák., která jest navrhována k lepšímu užívání hlavního kmene, kdežto odpůrce zastává stanovisko, že jde o opatření řádné správy, které jen jemu přísluší, protože jest otcovou závětí ustanoven za společného správce statku. Poukazuje na rozsudky soudů všech tří stolic ve sporu čís. 8072 sb. n. s., v němž byl rozsah jeho správních oprávnění určen v ten smysl, že mu jako společnému správci přísluší věci řádné správy. Souhlasí sice s dalším propachtováním dvora K., ale nejméně na dobu devíti let a za volné soutěže uchazečů a tvrdí, že jen on jest oprávněn určití další podmínky propachtování. Obě strany souhlasejí v tom, že dvůr K. jest v pachtu dosavadního pachtýře již od roku 1906. Podle toho, co dosud uvedeno, jest v tomto případě rozhodující otázkou, zda další propachtování dvora, tedy většího hospodářského celku, jest pokládati za věc řádné správy, k níž by byl třetí spoluvlastník jako testamentární společný správce nemovitostí oprávněn bez spolupůsobení ostatních podílníků, či za věc vybočující z rámce